

-996.0 289
Nederlandse delegatie

Van: Mr. G. E. baron van Iltersum

datum: 4 oktober 1961. No. 1673

Aan: T. via S.

Onderwerp: E.E.G.-onderhandelingen
met Engeland.-

Misschien mag ik U voor gebruik in de Ministerraad op a.s. vrijdag een paar korte beschouwingen en suggesties doen toekomen over bovenstaand onderwerp:

1. Algemene opmerkingen.

Ik heb met enige beduchtheid geconstateerd, dat de Minister van Economische Zaken de neiging vertoont om opeens verschrikkelijk hard te gaan lopen. Bijgaande aantekening van Drs. van Schaik bewijst dit.

Hoewel ik gaarne erken dat men zich op ambtelijk en ministerieel niveau op deze onderhandelingen behoorlijk moet prepareren ben ik niettemin van oordeel dat wij thans in een geheel andere situatie verkeren dan toen de onderhandelingen over de EEG en EURATOM-verdragen begonnen. Men moest toen alles opbouwen en het was dus nodig op talloze vragen een Nederlands standpunt te bepalen. Het was toen tevens bijna vanzelfsprekend dat de Staten grote delegaties naar Brussel afvaardigden waarin behalve een aantal Ministers en Ambtenaren ook vertegenwoordigers van werkgevers en werknemers waren opgenomen.

De toetreding van Engeland tot de Rome-verdragen is een geheel andere zaak, er is geen sprake van dat deze verdragen als zodanig op de helling zullen komen. Het gaat er slechts om een aantal formules in de protocollen vast te leggen die aan het beperkte aantal moeilijkheden welke die toetreding voor Engeland oplevert tegemoet komen. Op dit ogenblik moeten wij eerst de rede van Heath afwachten en aan de hand daarvan een aantal algemene richtlijnen voor de delegatie vastleggen.

Nederland moet dus hopen en er voor werken dat de discussies met Engeland zich tot de grote lijnen beperken en dat deze niet zullen ontaarden in te omvangrijke technische besprekingen over snijbonen, etc. Er moet integendeel naar worden gestreefd, dat het ogenblik waarop

- dergelijke -

B

MEMORANDUM

Van: Mr. G. E. baron van Iltersum

datum:

Aan:

Onderwerp:

-2-

dergelijke zaken aan de orde komen wordt verschoven tot nadat Engeland tot de Gemeenschappen zal zijn toegetreden.

Om die reden zou het ook onjuist zijn zich op dit moment teveel in details te begeven. Dit leidt maar tot rigide Nederlandse standpunten die op een ogenblik toch waardeloos zullen blijken.

Hierbij komt dat Nederland zich tijdens deze besprekingen met een betrekkelijk bescheiden rol zal kunnen en moeten vergenoegen. Voor ons is hoofdzaak dat Groot Brittannië op redelijke termijn het besluit tot toetreding kan nemen en onze rol tesamen met de andere Benelux-landen moet dus primair zijn om in mogelijke geschillen tussen de voornaamste opposanten, Engeland en Frankrijk, een bemiddelende rol te spelen.

Het welslagen van deze onderhandelingen zal grotendeels daarvan afhangen of Groot Brittannië en Frankrijk elkan-der kunnen vinden, zonder dat daaruit voor de andere leden der Zes te schadelijke gevolgen ontstaan. Hoewel ik over Frankrijks houding geenszins overoptimistisch ben, meen ik toch dat er zekere aanwijzingen zijn dat de Fransen op het ogenblik geen à priori negativistische instelling hebben. Zouden in de komende dagen en weken de feiten dit bevestigen dan zou er enige aanleiding kunnen bestaan om in overleg met onze Benelux-partners bepaalde Nederlandse ideeën omtrent procedure in herbeschouwing te nemen. Ik ben het er echter geheel mee eens om voorshands b.v. de candidatuur Spaak rustig te blijven stellen. Mijn conclusie ten aanzien van dit gedeelte van mijn betoog is dus dat de komende samenwerking van de departementen zich moet richten op het vaststellen van standpunten die gemakkelijk aan de ontwikkeling van zaken kunnen worden aangepast.

MEMORANDUM

Van: Mr. G. E. baron van Ittersum

datum:

Aan:

Onderwerp:

-3-

2. De ambtelijke delegatie.

Wanneer de Regering zou beslissen niet een buitenstaander met de leiding der onderhandelingen te belasten dan is vanzelfsprekend daarvoor de Directeur-Generaal Europese Samenwerking aan te wijzen, tenzij men 's mans capaciteiten daarvoor te laag aanslaat. Zulk een besluit kan dan echter bezwaarlijk andere Ministeries aanleiding geven om op andere punten onderhandelingsposities op te bouwen. Naar mijn mening zullen Departementen als Algemene Zaken, Financiën en Landbouw generlei behoefte hebben om de met zoveel moeite tot stand gebrachte coördinatie regeling nu grondig te gaan wijzigen. Natuurlijk zal in de praktijk Professor Brouwers een ietwat groter invloed op de gang van zaken krijgen wanneer ik afwezig ben of als delegatielider de Coördinatie-Commissie bijwoon. Het zou onjuist zijn dat ik deze bij afwezigheid van Minister de Pous zou presideren in een dubbele functie en dus bij wijze van spreken mijn eigen instructies zou vaststellen. Maar een kleine Coördinatie Commissie waarvan voorzitterschap en secretariaat geheel in handen van E.Z. zouden zijn lijkt mij onjuist al was het alleen maar omdat dan de Directie Integratie Europa van dit Ministerie praktisch geheel uit de picture verdwijnt.

Hoewel de stelling verdedigbaar zou zijn dat iedere individuele Minister zijn eigen vertegenwoordigers in de Brussel Delegatie aanwijst, meen ik toch dat de Ministerraad en de delegatievoorzitter daarop enige invloed moeten kunnen uitoefenen. De delegatie moet een team zijn waarin dissidente en moeilijke elementen geweerd moeten kunnen worden. Ik zou dan ook bijzonder graag zien dat U, eventueel en marge van de Ministerraad de heer de Pous met nadruk zou suggereren Mr. Hartogh naar Brussel af te vaardigen. Naar ik verneem zou de heer Hoogwater

- thans -

*voorstellen
samen met*

il met

zal geschieden

MEMORANDUM

Van: Mr. G. E. baron van Ittersum

datum:

Aan:

Onderwerp:

-4-

zijn

thans propageren om de heer Maas te Brussel als E.Z. lid in de delegatie te benoemen. Hoewel ik voor de bekwaamheden van de heer Maas grote bewondering heb en er zeker van diensten een nuttig gebruik zou zijn te maken, geef ik aan Mr. Hartogh om U bekende redenen verre de voorkeur.

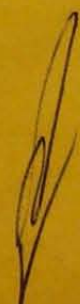
Daarbij komt dat het mij zeer wenselijk voorkomt de delegatie niet tot een hutspot van elementen uit de hoofdsteden en uit de Missie te Brussel samen te klutsen. Wel is een liaison tussen beide lichamen in de persoon b.v. van de heer Rutten zeer wenselijk maar de Missie heeft nu eenmaal haar eigen werk waarmede de leden werkelijk al zwaar genoeg zijn belast.

Mijn conclusie t.a.v. dit punt is dus dat ik zou willen pleiten voor een zo klein mogelijke, in onderling overleg vast te stellen kern van de delegatie welke dan naar bewind van zaken met adviseurs kan worden aangevuld.

3. De Delegatie naar Parijs.

Zoals ik verwachtte hebben de Fransen thans op de kortst mogelijke termijn opgave van de namen der Ministers en Ambtenaren verzocht, vide Beyen 470. Mij lijkt dat vooruitlopende op de Ministerraad beslissing al vast een telegram aan Parijs uit kan waarin de volgende namen zijn opgenomen; U zelf, Minister de Pous, Minister van Marijnen, ik, Brouwers, Franke, Linthorst Homan. Daarbij is dan geen plaats voor Financiën voorzien. Het zou zeer bezwaarlijk zijn de heer Linthorst Homan niet op te nemen aangezien al zijn collega's er wel zullen zijn, ook de Fransman Boegner.

Handwritten notes:
m.i. alle
15/10
am